

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Neprebacivanje vazduhoplova na vezu BHACC od strane ACC Zagreb
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	26.04.2015. godine, BHACC – ACC Zagreb
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	

<p>Opis događaja:</p>	<p>19:05 UTC, FDA obavještava da je došla ABI poruka u "Q" na tačku ELTIB za CFG314A, FL 310, te za datu poruku nema plan leta. U trenutku sam bio na EXE poziciji te sa EXE pozicije izdajem instrukciju FDA da pribavi plan leta za CFG314A i da mu pridruži ABI poruku. U planu leta je vidljivo da CFG314A (B767/H) ima popunjenu rutu ROKSA – NERRA, te da ne prolazi kroz naš vazdušni prostor ali prema speed vektoru navedeni let je pušten ROKSA – PETAK i kroz naš vazdušni prostor prolazi 100NM. Nije bilo nikakve koordinacije od strane ACC Zagreb. U 19:07 UTC, dolazi ACT poruka za CFG314A, ELTIB/19:19 F310. Kada je CFG314A bio pored tačke NENAD pozivam ZG EXE na west sektoru ali veza se prekida. Nakon toga PLC dobija poziv od ZG PLC kontrolora koji daje informaciju da je CFG314A ostao na FL 310 i da će ostati kod njih na vezi, na šta naš PLC kontrolor odobrava prolazak datog aviona kroz naš vazdušni prostor i traži avion nama na vezu što PLC u Zagrebu i potvrđuje. Kada je avion ušao u naš vazdušni prostor (nama još nije prebačen na vezu) pozivam ZG EXE da provjerim vezu i nakon uspostave poziva kažem da nisam mogao prije da ih dobijem i ljubazno kažem da nas sledeći put ranije obavjestite kad a/c puste direktno, ZG EXE mi kaže da su nas oni zvali ali niko se nije javio, obavještavamo ga da nama uopšte nije zvonilo ni na jednoj poziciji i da se bez odobrenja a/c ne može pustiti direktno, završavam sa time da je sada u redu i da nam avion ide na vezu. U 19:20 UTC ZG EXE bez obavještenja okreće avion ka jugu kako bi ga izvukao iz našeg vazdušnog prostora, CFG314A se tada nalazi oko 10 NM NNE od tačke REMPI. Na poziv našeg PLC kontrolora i pitanje zašto nam avion nisu prebacili na vezu, ZG PLC kaže da se tako nisu ni dogovorili, što apsolutno nije istina. Pozivam ZG EXE, kažem da ovo što je urađeno nije nikako profesionalno. Napominjem da su kolege u Zagrebu bile krajnje neljubazne. Kasnije sam pozvao ZG SUP i obavjestio ga o dešavanjima, na što mi je rečeno da će on to istražiti. Naknadno nisam dobio nikakvu informaciju od ZG SUP.</p>
<p>Opis postupaka učesnika u događaju:</p>	
<p>Okolnosti pod kojima se događaj desio:</p>	

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>1. BHANSA je u skladu sa svojim internim procedurama sprovela istragu ovog događaja. Na osnovu istrage utvrđeno je sledeće:</p> <p>Između kontrolora letenja na PLC poziciji u Oblasnoj kontroli letenja Zagreb i kontrolora letenja na PLC poziciji u BHACC/ATCU I, odobren ulazak i dogovorena predaja vazduhoplova, sa pozivnim znakom CFG314A, u nadležnost i na radio-vezu BHACC/ATCU I jer je pomenuti vazduhoplov bio na FL 310, inbound ELTIB. Iz nepoznatog razloga vazduhoplov ulazi u vazdušni prostor u nadležnosti BHACC/ATCU I bez prethodno ispoštovanog dogovora (koordinacije), tj. vazduhoplov ostaje na vezi sa Oblasnom kontrolom letenja Zagreb. Prema zaprimljenom izveštaju i audio zapisu kontrolori u obje jedinice oblasne kontrole letenja (EXE) su pokušavali uspostaviti vezu koja nije uspjela iz nepoznatog razloga.</p> <p>Vazduhoplov CFG314A je ušao u vazdušni prostor u nadležnosti BHACC/ATCU I, te zaokretom u desno izašao iz istog prevalivši put od cca 30 NM, iako je u prethodnoj koordinaciji dogovoreno da vazduhoplov ide na tačku PETAK (tačka van FIR Sarajevo), te je sve vrijeme ostao na radio-vezi sa Oblasnom kontrolom letenja Zagreb.</p> <p>U periodu dok je vazduhoplov CFG314A bio u vazdušnom prostoru u nadležnosti BHACC/ATCU I u njegovoj blizini nije bilo konfliktnog saobraćaja te s safety aspekta nije bilo ugrožavanja. U slučaju većeg obima saobraćaja ova situacija bi mogla uzrokovati narušavanje sigurnosti zračne plovidbe.</p> <p>2. Stručna lica SMD-a su izvršila analizu događaja.</p>
<p>Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)</p>	<p>C4 prema ESARR-u 2</p> <p>U ovom konkretnom slučaju nije bilo ugrožavanja bezbjednosti letenja ali je potrebno postupiti u skladu s mjerama prevencije, kako bi se vjerovatnoća ponavljanja ove vrste događaja smanjila. Ovakva vrsta događaja dešava se rijetko.</p>

Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)	<p>Potrebno je:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da Operativa BHACC/ATCU I na osnovu analize zapažanja šefova smjena, koja se vodi od početka operacija BHACC/ATCU I, utvrdi propuste u koordinaciji sa susjednim centrima s ciljem preventivnog djelovanja i bolje koordinacije između zainteresovanih strana; - da OZZT BHACC/ATCU I utvrdi jasnu proceduru koja opisuje postupak izuzimanja audio i video zapisa putem unificiranog obrasca sa jasno definisanim nadležnostima; - omogućiti sinhronizovanje reprodukcije audio i video zapisa na osnovu vremenske reference.
Prijedlog drugih mjera:	Ne
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	
Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić, 10.09.2015. godine
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	Enes Mujezinović, 10.09.2015. godine